

ATROF-MUHITNI BOSHQARISH ASOSLARI

Siddiqova Madinabonu

Samarqand Davlat Arxitektura-Qurilish universiteti talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14933067>

Ekologik xavfsizlik darajasini oshirish, atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish hozirgi vaqtda turli sohalarida fan va texnikaning asosiy yo'nalishlaridan biridir. Atrof-muhitni muhofaza qilish deganda inson faoliyatining atrof-muhitga salbiy ta'sirining oldini olishga, tabiiy resurslarni saqlash va tiklashga, odamlar uchun qulay va xavfsiz yashash sharoitlarini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar tizimi tushuniladi.

Ekologik nazorat - davlat va jamoat organlarining atrof-muhit holatini, uning xo'jalik va boshqa faoliyat ta'sirida o'zgarishini kuzatish, tabiatni muhofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'yicha rejalar va chora-tadbirlarning bajarilishini tekshirish, tabiatni obodonlashtirish, ekologik qonun hujjatlari talablariga va atrof-muhit sifati standartlariga rioya qilish. Ekologik nazorat tizimi tabiiy muhit holatini monitoring qilish davlat xizmatidan, davlat, ishlab chiqarish va jamoat ekologik nazoratidan iborat.

Davlat ekologik nazorati ma'muriy-boshqaruv faoliyati turlaridan biri bo'lib, nafaqat zarur ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishni, balki atrof-muhitni muhofaza qilish subyektlari tomonidan ekologik talablar va standartlarga rioya etilishini tekshirish, ekologiya to'g'risidagi qonun hujjatlarining buzilishi holatlarini aniqlashni ham o'z ichiga oladi.

Ishlab chiqarish ekologik nazorati faoliyati tabiiy resurslardan foydalanish bilan bog'liq yoki atrof-muhitga ta'sir ko'rsatadigan korxonalar, tashkilotlar va muassasalarning (atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha mansabdor shaxslar, laboratoriyalar, bo'limlar va boshqalar) ekologik xizmati tomonidan amalga oshiriladi. Sanoat ekologik nazoratining vazifasi tabiatni muhofaza qilish va atrof-muhitni yaxshilash, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va takror ishlab chiqarish rejaları va chora-tadbirlarining bajarilishini, atrof-muhit sifati standartlariga rioya etilishini, muayyan hududdagi korxona, tashkilotda ekologik qonun hujjatlari talablariga rioya etilishini tekshirishdan iborat.

Jamoat ekologik nazorati jamoat birlashmalari va boshqa notijorat tashkilotlari tomonidan o'z ustavlariga muvofiq, shuningdek fuqarolar tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiriladi.

Atrof-muhit ekspertizasi va atrof-muhitga ta'sirni baholash ekologik nazoratning muhim tarkibiy qismidir. Ekologik ekspertiza rejalashtirilgan iqtisodiy (va boshqa) faoliyatning ekologik talablarga muvofiqligini baholashni va ushbu faoliyatning atrof-dagi tabiiy muhitga mumkin bo'lgan salbiy ta'sirini va ular bilan bog'liq ijtimoiy, iqtisodiy va boshqa oqibatlarining oldini olish uchun ekspertiza obyektini amalga oshirishning maqsadga muvofiqligini aniqlashni o'z ichiga oladi. Atrof-muhit ekspertizasi ham davlat, ham jamoat bo'lishi mumkin. Atrof-muhitga ta'sirni baholash (AMTB) - jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bo'yicha qarorlarni tayyorlash va qabul qilishda O'zbekiston Respublikasi qonunchiligining ekologik talablarini hisobga olish tartibi. U xo'jalik va boshqa faoliyatni amalga oshirishning mumkin bo'lgan ekologik va ijtimoiy nomaqbul oqibatlarini oldini olish uchun zarur va yetarli choralarni aniqlash va ko'rish maqsadida tashkil etiladi va amalga oshiriladi.

Fevral, 2025-Yil

Ko'p maqsadli korxona boshqaruv tizimining bir qismi sifatida "atrof-muhitni boshqarish" quyi tizimini loyihalash atrof-muhitni boshqarish samaradorligiga erishishda katta ahamiyatga ega. Tabiatni muhofaza qilish va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi atrof-muhitni boshqarish deganda tabiatdan oqilona foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilishni ta'minlashga qaratilgan tashkiliy faoliyat tushuniladi. Tashkilotlarda atrof-muhitni boshqarishning maqsadi ishlab chiqarish jarayonlari va atrof-muhitga chiqariladigan mahsulotlarning zararli ta'sirini cheklovchi normalar va talablarga rioya qilishni ta'minlash, shuningdek, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, tiklash va takror ishlab chiqarishni ta'minlashdan iborat.

Atrof-muhitni boshqarishning davlat tizimi quyidagilarga qaratilgan:

- Atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida davlat siyosatini amalga oshirish va takomillashtirish;
- Tashkilotlarda xavfsiz mehnat muhitini yaratish;
- Ifloslangan muhit va kasb kasalliklaridan zarar ko'rgan ishchilarning qonuniy manfaatlarini himoya qilish;
- Atrof-muhitni muhofaza qilish masalalarini hal qilishda ijtimoiy-mehnat munosabatlari subyektlari: ish beruvchilar, ish beruvchilar uyushmalari va davlat organlarining samarali o'zaro hamkorligini ta'minlash.

Atrof-muhitni boshqarish davlat tizimi organlarining asosiy funktsiyalari qatoriga quyidagilar kiritilishi kerak:

- atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha normativ-huquqiy hujjatlarni qabul qilish va amalga oshirish;
- atrof-muhitni muhofaza qilishni rejalashtirish va ijtimoiy-mehnat munosabatlari subyektlarining ushbu sohadagi faoliyatini muvofiqlashtirish;
- atrof-muhit sharoitlari va muhofazasi holatini baholash, ushbu sohadagi faoliyatni tartibga solish;
- ekologik vazifalarni hal etishda iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlarini ishlab chiqish;
- atrof-muhitni muhofaza qilish talablariga rioya etilishini kuzatish va nazorat qilish;
- atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha axborot ta'minoti.

Atrof-muhitni boshqarish maqsadiga erishish aniq funktsiyalarni amalga oshirish orqali ta'minlanadi, ular orasida: atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlarini rejalashtirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, mahsulotlar, texnologik jarayonlar va ishlab chiqarish qo'shimcha mahsulotlarning ekologik xususiyatlariga me'yorlar va talablarni standartlashtirish, atrof-muhitni muhofaza qilish obyektlariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil etish, atrof-muhitni muhofaza qilish talablarini hisobga olgan holda mehnat jarayonlarini tartibga solish, atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlarining bajarilishini nazorat qilish, tartibga solish va boshqalar.

Korxona darajasida barqaror rivojlanishni ta'minlash uchun ekologik innovatsiyalarni joriy etish juda muhim ahamiyatga ega. Ushbu innovatsiyalar atrof-muhitni muhofaza qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlashga qaratilgan yangi materiallar, texnologiyalar va tashkiliy usullarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, u korxona darajasida iqtisodiy rivojlanish va atrof-muhitni muhofaza qilish o'rtasida sinergiya o'rnatish uchun atrof-muhitni boshqarish tizimini, ekologik marketingni va eko-texnologiyalarni joriy qilishni o'z ichiga oladi. Yoqilg'i sanoati korxonalarining xavfsiz faoliyati samaradorligiga ular ISO 9000 seriyali (sifat menejmenti tizimi), ISO 14000 (atrof-muhitni boshqarish tizimi), ISO 18000 (OHSAS - mehnat muhofazasi

Fevral, 2025-Yil

va xavfsizlikni boshqarish tizimi) va boshqalar kabi xalqaro standartlarning yuqori talablariga javob berganda erishiladi.

Atrof-muhitni boshqarish - bu biologik xususiyatlar va ijtimoiy-iqtisodiy boshqaruv imkoniyatlari bilan belgilanadigan tabiiy jarayonlarni xavfsiz boshqarish. Bu tabiatdan foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi mustaqil faoliyat turi bo'lib, tegishli iqtisodiy mexanizmdan foydalanish orqali bozor sharoitida jamiyatning barqaror rivojlanishi maqsadlariga erishishga qaratilgan. Korxona darajasida u kompleksning o'zi ham, u ishlab chiqaradigan mahsulotlarning butun hayoti davomida ekologik va iqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi maqbul muvozanatni ta'minlaydigan ekologik toza ishlab chiqarish-hududiy kompleksni shakllantirishni ta'minlaydi.

Atrof-muhitni boshqarishning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- ekologik toza ishlab chiqarish jarayonlarini tashkil etish va barcha ishlab chiqarishning ekologik muvofiqligini ta'minlash;
- ishlab chiqarish, iste'mol qilish va ishlab chiqarilgan mahsulotlarni utilizatsiya qilish jarayonida tabiatga salbiy antropogen ta'sirning oldini olish;
- atrof-muhitga minimal zarar yetkazgan holda maksimal natijalarga erishish;
- mahsulotlarni talabdan kelib chiqib yangilash va jamiyat oldida korxonaning "yashil" imidjini yaratish;
- kam chiqindili texnologiyalarni yaratish va joriy etish;
- xarajatlarni kamaytiradigan yoki daromadlarni oshiradigan ekologik tashabbuslarni rag'batlantirish.

Atrof-muhitni boshqarish funksiyalariga quyidagilar kiradi:

- Tabiiy ekotizimlar va ijtimoiy-tabiiy tizimlarning holatini, shuningdek, tabiiy resurslarning holati va ulardan foydalanishni boshqarish.
- Tabiatga antropogen ta'sirlarni tartibga solish (masalan, atrof-muhitning ifloslanishi va ishlab chiqarish chiqindilarini utilizatsiya qilish va boshqalar).
- Ekologik qadriyatlar va ustuvorliklarga ustunlik beruvchi yangi dunyoqarashni shakllantirish.
- Atrof-muhitni boshqarishni o'zlashtirishga qaratilgan ekologik ta'limni rivojlantirish.
- Atrof-muhit holatini kuzatish.
- Axborot va ilmiy-uslubiy yordam ko'rsatish.
- Huquqiy yordam.
- Jamiyatni rivojlantirishning kompleks strategiyasini ishlab chiqish.
- Ekologik va moliyaviy yordam ko'rsatish.

Atrof-muhit bo'yicha menejerning vazifalaridan biri korxonada yangi taklif etilayotgan asbob-uskunalar yoki texnologiyalarning atrof-muhitga ta'sirini baholashdan iborat. Bundan tashqari, ular korxonada qo'llanilishi mumkin bo'lgan bozorda mavjud bo'lgan boshqaruv tizimlari va mavjud uskunalar va texnologiyalarning joriy etilishini baholaydilar. Korxonada atrof-muhitni boshqarish tizimining modeli quyidagi bosqichlardan iborat boshqaruv jarayonini tashkil qilishni aks ettiradi (8.1-rasmga qarang).

**Atrof-muhitni boshqarish tizimi modeli
(GOST R ISO14000 bo'yicha)**

1. Majburiyatlar va siyosatlar (ekologik siyosatning ta'rifi va uni amalga oshirish bo'yicha qabul qilingan majburiyatlarni bajarish kafolatlari). Atrof-muhit siyosati deganda korxona yoki tashkilotning atrof-muhitni muhofaza qilishning umumiy ko'rsatkichlari bilan bog'liq niyatlari va tamoyillari to'g'risidagi bayonoti tushuniladi, bu ham harakatlar, ham maqsadli va rejalashtirilgan ekologik ko'rsatkichlarni belgilash uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Atrof-muhit siyosati korxonaning yuqori rahbariyatining amaldagi qonunlarga rioya qilish va atrof-muhitni boshqarish tizimini doimiy ravishda takomillashtirish majburiyatini aks ettirishi kerak. Aynan shu narsa korxona o'zining maqsadli va rejalashtirilgan ko'rsatkichlarini belgilash uchun asos yaratadi va ular yetarlicha aniq, shaffof, aniq aniqlanishi va vaqti-vaqti bilan tahlil qilinishi va qayta ko'rib chiqilishi kerak.

2. Rejalashtirish (ekologik siyosatni amalga oshirish rejasini tuzish). Reja (dastur) atrof-muhitga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan yoki ko'rsatishi mumkin bo'lgan jihatlarni aniqlash uchun o'zi nazorat qilishi mumkin bo'lgan va ta'sir qilishi kutilayotgan faoliyat, mahsulot yoki xizmatlarning ekologik jihatlarni aniqlash tartib-qoidalarini belgilaydi va qo'llab-quvvatlaydi. Bunday dastur rejalashtirilgan va mavjud atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlarini tavsiflaydi, ularning muvofiqligini, ustuvorliklarini, moliyaviy xarajatlarini ko'rsatadi va ularni amalga oshirish uchun zarur va mavjud resurslarning umumiy ko'rinishini beradi. U quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

a) Tashkilot ichidagi har bir tegishli bo'lim va daraja uchun ekologik maqsadlar va rejalashtirilgan ko'rsatkichlarga erishish uchun mas'uliyatni taqsimlash.

b) ularga erishish kerak bo'lgan vositalar va vaqt doirasi.

Ekologik jihat korxona (tashkilot), uning mahsulotlari yoki xizmatlari faoliyatining atrof-muhit bilan o'zaro ta'sir qilishi mumkin bo'lgan elementidir.

3. Amalga oshirish va foydalanish. Ular ekologik siyosatni, maqsad va vazifalarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan imkoniyatlar va qo'llab-quvvatlash vositalarini yaratishni nazarda tutadi: maxsus bilim va tajribaga ega bo'lgan xodimlar, moddiy va moliyaviy resurslar, tashkiliy infratuzilma, texnologiya. Atrof-muhitni muhofaza qilish va undan oqilona foydalanish bo'yicha samarali chora-tadbirlarni ta'minlash uchun rollar, mas'uliyat va ijrochilar belgilanadi.

4. O'lchovlar va baholashlar (zaruriy o'lchovlarni amalga oshirish, korxonaning ekologik xususiyatlarini kuzatish va baholash). Korxonada atrof-muhit monitoringi - bu turli mutaxassislar

Fevral, 2025-Yil

va asbob-uskunalarini jalb qilishni talab qiladigan murakkab, yaxlit jarayon bo'lib, u nafaqat ifloslanish mavjudligini aniqlashga, balki kelajakda uni bashorat qilishga va shuning uchun uni tuzatish uchun barcha zarur choralarni ko'rishga imkon beradi.

Atrof-muhit monitoringi (lotincha "monitor" - eslatuvchi, nazorat qiluvchi) deganda atrof-muhit holatini kuzatish, baholash va prognoz qilish tizimi tushuniladi.

Sanoat atrof-muhit monitoringini o'tkazish uchun muhim hujjat ekologik pasport hisoblanadi. Ushbu hujjat atrof-muhit monitoringi uchun barcha eng zarur ma'lumotlarni o'z ichiga oladi (korxonada qo'llaniladigan texnologiya va uskunalar, xom ashyo, mavjud ishlab chiqarish chiqindilari, ularning atrof-muhitga ta'siri darajasi va boshqalar). Atrof-muhit monitoringi asbob-uskunalariga rejali profilaktik xizmat ko'rsatishni o'z vaqtida amalga oshirishga yordam beradi, korxonaning texnologik zanjirida, boshqaruv tizimida ortiqcha materiallar, energiya va boshqalar sarflanishi (yo'qolishi) bo'lgan to'siqlarni aniqlashga yordam beradi.

Atrof-muhit auditi - korxona faoliyatining atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risidagi qonun hujjatlari talablariga muvofiqligini mustaqil, har tomonlama, hujjatlashtirilgan tekshirish va bunday faoliyatni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar tayyorlash.

Korxonada ekologik audit quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- Kompaniyaning amaldagi qonunchilik talablariga muvofiqligi to'g'risida mustaqil manbadan obyektiv ma'lumot olish;
- Korxonaning ekologik strategiyasi, siyosatini asoslash va ekologik faoliyatni rejalashtirishda ustuvorliklarni aniqlash.
- Resurslarni tejovchi texnologiyalarni joriy etishda imtiyozli soliq;
- Korxona uchun salbiy oqibatlar ehtimolini kamaytirish;
- Atrof-muhitning ifloslanishi bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar xavfini kamaytirish;
- Hokimiyat, nazorat qiluvchi organlar va jamoatchilik bilan munosabatlarni optimallashtirish;
- Mahalliy va xalqaro miqyosda ishlab chiqarilayotgan mahsulot va xizmatlarning jozibadorligini oshirish;
- Korxonaning investitsion jozibadorligini oshirish;
- Korxonani rivojlantirish uchun kredit olishda qiyinchiliklarni minimallashtirish;
- Korxonani xalqaro ekologik va sifat standartlariga muvofiq sertifikatlash;
- Atrof-muhitni sug'urtalash shartlarini optimallashtirish va boshqalar.

Ekologik auditning yo'nalishlariga quyidagilar kiradi:

- Korxona faoliyatining tabiatdan oqilona foydalanish talablariga muvofiqligini tekshirish.
- Korxona faoliyatining atrof-muhitning texnogen xavfsizligi va korxonaning ekologik xavfsizligini ta'minlash talablariga muvofiqligini tekshirish.
- Atrof-muhitni muhofaza qilish uchun uskunalariga, shuningdek, bunday obyektlarni ekspluatatsiya qilish uchun mo'ljallangan obyektlarga qo'yilgan mezonlarga muvofiqligini baholash uchun asosiy aktivlarning auditi.
- Investitsion loyihalarning auditi;
- Tabiiy resurslardan foydalanuvchi korxonalarning ekologik to'lovlari va soliqqa tortish auditi.

Tahlil va takomillashtirish. Tahlil natijalari quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

1. Ma'lumot:

Fevral, 2025-Yil

- a) ichki va tashqi audit natijalari va tashkilot faoliyatini tartibga soluvchi qonun hujjatlari va boshqa talablarga muvofiqligini baholash to'g'risida;
- b) manfaatdor tomonlarning talablari, shu jumladan shikoyatlar to'g'risida;
- v) Tashkilotning ekologik faoliyati to'g'risida;
- d) maqsadli va rejalashtirilgan ko'rsatkichlarga erishish darajasi to'g'risida;
- e) tuzatuvchi va profilaktik harakatlar to'g'risida;
- f) Oldingi tahlildan keyin rahbariyat tomonidan amalga oshirilgan harakatlar to'g'risida;
- g) vaziyatning o'zgarishi, shu jumladan qonun hujjatlaridagi o'zgarishlar va tashkilot faoliyatining ekologik jihatlari bilan bog'liq boshqa talablar to'g'risida.
- 2) takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar.

ADABIYOTLAR

1. Бобомуратов Т., Шарипова Д., Султанова Н. Особенности реабилитации детей С COVID-19 //Медицина и инновации. – 2022. – Т. 2. – №. 1.
2. БОБОМУРАТОВ Т. А. и др. Соматический статус детей в зависимости от вида вскармливания и принципов ухода до пубертатного возраста //Электронный инновационный вестник. – 2021. – №. 1. – С. 37-38.
3. Tuychev L. N. et al. DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY FOR THE FORMATION AND ASSESSMENT OF PERSONAL CHARACTERISTICS AND EDUCATIONAL MORAL EDUCATION OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS //Toshkent tibbiyot akademiyasi axborotnomasi. – 2020. – №. 1. – С. 13-16.
4. Kasimova D. A. et al. Medical-social aspects of child disability //International Journal of Psychosocial Rehabilitation. – 2020. – Т. 24. – №. 4. – С. 2116-2121.
5. Султанова Н. С. МЕТАБОЛИЧЕСКИЕ НАРУШЕНИЯ РАЗЛИЧНЫХ ВИДОВ ВСКАРМЛИВАНИЯ В ПОДРОСТКОВОМ ПЕРИОДЕ //ЖУРНАЛ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВЬЯ И УРО-НЕФРОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ. – 2020. – Т. 1. – №. 3.
6. Kuliev O. A., Bobomuratov T. A. EPIDEMIOLOGY OF HELMINTHOSIS IN CHILDREN WITH ANEMIA //Toshkent tibbiyot akademiyasi axborotnomasi. – 2019. – №. 1. – С. 144-146.
7. Avezova G., Agataeva K. ANALYSIS OF RESULTS MEDICAL EXAMINATION OF PERSONS ENTERING IN TO MARRIAGE //Интернаука. – 2019. – №. 45-2. – С. 61-62.
8. Alikulova D. et al. Factors Contributing to the Development of Bronchial Asthma //Young Scientist USA. – 2016. – С. 113-116.
9. Sultanova N. S. Obesity role in development of psycho-emotional violations at children with different types of feeding //IX international Conference Sharing the Results of Research Towards Closer Global Convergence of Scientists».–Montreal. – 2016. – С. 66-68.
10. Султанова Н. С., Камалов З. С. АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИММУНОЛОГИЧЕСКОГО СТАТУСА ДЕТЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ВИДА ВСКАРМЛИВАНИЯ И ПРИНЦИПОВ УХОДА В ДИНАМИКЕ //Журнал теоретической и клинической медицины. – 2016. – №. 3. – С. 81-83.
11. Sultanova N. Aggregate subgradient smoothing methods for large scale nonsmooth nonconvex optimisation and applications //Bulletin of the Australian Mathematical Society. – 2015. – Т. 91. – №. 3. – С. 523-524.

Fevral, 2025-Yil

12. Sobirovna S. N. Some peculiarities of physical development of children depending on applied care methodology //European science review. – 2015. – №. 7-8. – С. 102-104.
13. Мухамедова Х. Т., Султанова Н. С. Роль исключительного грудного вскармливания в развитии познавательных способностей детей //Медицинские новости. – 2015. – №. 11 (254). – С. 72-74.
14. Sultanova N. S. Dynamics of indices of physical development of children with different kinds of rearing //Europäische Fachhochschule. – 2014. – №. 6. – С. 20-21.
15. Мухамедова Х. Т., Джалалов У. Д., Султанова Н. С. Роль исключительного грудного вскармливания в становлении познавательного развития и психосоциальной адаптации детей в обществе //Молодой ученый. – 2014. – №. 18. – С. 149-153.
16. Akramovich B. T. et al. Impact of breastfeeding on the physical and somatic development of children //International journal of health sciences. – 2022. – Т. 6. – №. S4. – С. 3505-3511.
17. Yusupov S. et al. Diagnostic aspects of zygomatico-orbital complex fractures with the use of modern digital technologies //Proceedings of the 6th International Conference on Future Networks & Distributed Systems. – 2022. – С. 399-403.
18. Sultanova N. S., Avezova G. S. Mallaev Sh. Sh., Fayziyev NN Comprehensive characteristics of the state of health of children in different age periods, depending on the types of feeding and care //British Medical. – Т. 3. – №. 2. – С. 109-113.
19. Sh M. S. et al. Molecular-Genetic Mechanisms of the Development of Juvenile Idiopathic Arthritis in Children. – 2023.
20. Султанова Н. С. и др. Современный взгляд на грудное вскармливание и его. – 2022.
21. Bobomuratov T. A. et al. Brestfeeding and Genetic. – 2022.
22. Akramova D., Rakhimbaeva G., Bobomuratov T. Early correction of circadian rhythm disorders in Parkinson's disease and vascular parkinsonism //Journal of the Neurological Sciences. – 2021. – Т. 429.
23. Султанова Н. С., Бобомуратов Т. А., Камалов З. С. Сравнительный анализ иммунологических показателей у детей в разные периоды жизни. – 2021.
24. Anikeeva N. A. et al. DILATED CARDIOMYOPATHY AGAINST THE BACKGROUND OF CENTRONUCLEAR MYOPATHY TYPE 5 IN AN 8-YEAR-OLD CHILD: A CLINICAL CASE. – 2024.
25. Расулова Л. Т. и др. ОЦЕНКА ЦИТОХИМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ У НОВОРОЖДЕННЫХ ДЕТЕЙ. – 2024.
26. Маллаев Ш. Ш., Авезова Г. С., Султанова Н. С. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ЮВЕНИЛЬНОГО ИДИОПАТИЧЕСКОГО АРТРИТА У ДЕТЕЙ. – 2024.
27. Бобомуратов Т. А. и др. ОЗИҚЛАНТИРИШ ТУРЛАРИ БИЛАН ФАРҚЛАНАДИГАН БОЛАЛАРНИНГ ПСИХОФИЗИОЛОГИК РИВОЖЛАНИШИ ВА УЛАРНИНГ ҚИЁСИЙ ТАҲЛИЛИ. – 2024.
28. Бобомуратов Т. А. и др. ПОКАЗАТЕЛИ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ ПРИ РАЗЛИЧНЫХ ВИДАХ ВСКАРМЛИВАНИЯ. – 2024.
29. Авезова Г. С. и др. ГЕМОРРАГИЧЕСКИЙ ВАСКУЛИТ У ДЕТЕЙ. – 2024.
30. Bobomuratov T. A., Sultanova N. S. Metabolic Disorders of Various Types of Feeding in Adolescence. – 2023.

Fevral, 2025-Yil

31. Сирожиддинова Х. Н., Акмалжанова А. А., Бурхонова Д. Б. СОМАТИЧЕСКИЙ СТАТУС НОВОРОЖДЕННЫХ С ГИПОКСИЧЕСКИМ ПОРАЖЕНИЕМ ЦЕНТРАЛЬНОЙ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ //Academic research in educational sciences. – 2023. – №. 1. – С. 13-18.
32. Султанова Н. С., Авезова Г. С., Маллаев Ш. Ш. Показатели метаболического статуса детей. – 2023.
33. Сирожиддинова Х. Н. и др. Значение маркеров воспаления при неонатальных инфекциях //Academic research in educational sciences. – 2023. – №. 1. – С. 5-12.
34. Salomova F. I. et al. Formation of the principles of a healthy lifestyle in preschool children. – Uzbekistan-Japan International Conference «Energy-Earth-Environment-Engineering», November 17-18, 2022, Uzbek-Japan Innovation Center of Youth, Tashkent, Uzbekistan, 2022.
35. Salomova F. I. et al. Problems of atmospheric air pollution in the Republic of Uzbekistan and the ways of their solution. – Uzbekistan-Japan International Conference «Energy-Earth-Environment-Engineering», November 17-18, 2022, Uzbek-Japan Innovation Center of Youth, Tashkent, Uzbekistan, 2022.
36. Salomova F. I. et al. Hygienic assessment of the impact of household waste on human health: дис. – “Ekologiya va ekologik ta’lim muammolari” mavzusidagi xalqaro ishtirokdagi ilmiy-amaliy konferensiya Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot institute, 2022.
37. Salomova F. I. et al. Inson organizimiga energetik ichimliklarning salbiy ta’sirlarini gigiyenik baholash : дис. – “Ekologiya va ekologik ta’lim muammolari” mavzusidagi xalqaro ishtirokdagi ilmiy-amaliy konferensiya Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti, 2022.
38. Bobomuratov T. A., Samadov A. A. POLYMORPHISM OF THE CYP2C19 ISOENZYME AS A RISK FACTOR FOR GASTROPATHIES INDUCED BY THE USE OF NONSTEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS IN PATIENTS WITH PAIN SYNDROME //Central Asian Journal of Medicine. – 2022. – №. 3. – С. 167-173.
39. Bobomuratov T. A. et al. Higenic impact of high and low temperature on health of human organism: дис. – O ‘zbekiston Respublikasi Sog ‘liqni Saqlash vazirligi, Toshkent tibbiyot akademiyasi, Koryo universiteti “Atrof muhit muhofazasining dolzarb muammolari va inson salomatligi” xalqaro ishtirok bilan Respublika 9-ilmiy-amaliy anjumani materiallari to‘plami, 2022.
40. Bobomuratov T. A., Abdullaeva M. M. Features of the course of covid-19 in children of different ages. – 2022.
41. Fayziev N. N. et al. Nerv sistemasining perinatal shikastlanish fonidagi obstruktiv bronxitli bolalarda immunologik o’zgarishlar : дис. – Ўзбекистон, Тошкент, 2022.
42. Mamatqulov B. M., Avezova G. S. Методы, средства и формы личностно-ориентированного образования в высшей школе. – 2022.
43. Маллаев Ш. Ш. и др. Лечение ювенильного ревматоидного артрита методом хронотерапии ингибиторами ЦОГ-2. – 2022.
44. Бобомуратов Т. А., Сабировна С. Н. Effects of Long Term Breastfeeding on Development and Health of Children. – 2021.
45. СУЛТАНОВА Н. С., БАКИРОВА М. А., САМАДОВ А. БОБОМУРАТОВ ТА //ПЕРИОДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ НАУЧНЫХ ТРУДОВ 2021. – 2021. – С. 37.

Fevral, 2025-Yil

46. Sultanova N. S. Ways of teaching vocabulary in the process of reading comprehension //Вестник Международного Университета Кыргызстана. – 2013. – №. 1. – С. 133-134.
47. Мухамадиева С. М. и др. Комплексная оценка климактерических нарушений у женщин с йоддефицитными состояниями //Известия Академии наук Республики Таджикистан. Отделение биологических и медицинских наук. – 2008. – №. 1. – С. 58-63.
48. Султанова Н. С. Об инфинитезимальных преобразованиях в кокасательных расслоениях со связностью горизонтального лифта //Дифференциальная геометрия многообразий фигур. – 2001. – №. 32. – С. 122-126.
49. Sharipova O. A. et al. European Science Review, Issue 1-2/2017.
50. Ahmedov M. et al. Addressing the challenges of improving the quality of primary care for Chronic Heart Failure in Uzbekistan: a qualitative study.
51. КАЙЫПКУЛОВА А. С., КАСЫМОВА С. М., АЛТЫНБЕКОВ М. АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ //АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ Учредители: ООО" Институт развития образования и консалтинга". – №. 2. – С. 107-113.
52. Sobirovna S. N. Section 5. Medical science //European Applied Sciences. – С. 20.
53. Ochilovich G. M. DAVLAT BOSHQARUV TIZIMINI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH //Journal of new century innovations. – 2024. – Т. 53. – №. 1. – С. 151-155.
54. Ochilovich G. M. KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKDA REAL SEKTORDA RAQAMLASHTIRISHNING O 'RNI //Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2024. – №. 9. – С. 300-306.
55. Ochilovich G. M. RAQAMLI IQTISODIYOTNING YUKSALISHI VA MILLIY IQTISODIYOTLARGA TA'SIRI: AQSH VA XITOY TAJRIBALARINING TAHLILI //Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2024. – №. 9. – С. 244-254.
56. Gulov M. QISHLOQ XO 'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISHNI RIVOJLANTIRISHNING MAKROIQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH //THE INNOVATION ECONOMY. – 2023. – Т. 1. – №. 04.
57. Azimboyevna Y. S. FANTASTIK NASRDA BADIY MOTIVNING ADABIY-ESTETIK FUNKSIYASI //MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH. – 2024. – Т. 4. – №. 37. – С. 20-24.
58. Azimboyevna Y. S. Common Artistic Interpretation of the Motif in Science Fiction //Miasto Przyszłości. – 2024. – Т. 49. – С. 772-775.
59. Yuldoshova S., Fayzullayeva D. COLOR SYMBOLISM IN AMERICAN AND UZBEK FANTASTIC WORKS.(EXAMPLE OF THE WORKS OF RAY BRADBURY, ISAAC ASIMOV, KHOJIAKBAR SHAIKHOV AND ISAJON SULTON) //Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 15. – С. 70-75.
60. Кучимов У., Юлдошова Ш. The concept of a motif in fantasy works and its typological study //Зарубежная лингвистика и лингводидактика. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 72-76.
61. Azimboyevna Y. S. JAHON VA O ZBEK FANTASTIK ASARLARIDA TAKRORIY MOTIV TUSHUNCHASI VA UNING BADIY TALQINI //Research Focus. – 2024. – Т. 3. – №. Special Issue 1. – С. 19-23.
62. Турсунбаев А. К., Шарапов О. Н., Юсупова Д. Ю. Профилактика внутрибольничных инфекций-требование времени //Молодой ученый. – 2015. – №. 19. – С. 306-311.

Fevral, 2025-Yil

63. Ильинский И. И., Искандарова Г. Т., Искандарова Ш. Т. К вопросу о методике оценки степени загрязнения почв разных типов землепользования в условиях Узбекистана. – 2009.
64. Искандарова Г. Т., Шарапов О. Н., Юсупова Д. Ю. Эпидемиологические аспекты кишечных инфекций в Ташкентской области Республики Узбекистан //Молодой ученый. – 2017. – №. 1-2. – С. 57-59.
65. Искандаров Т. И., Романова Л. Х., Искандарова Г. Т. Охрана окружающей среды здоровья населения при применении нового дефолианта хлопчатника «УзДЕФ-К» //Гигиена и санитария. – 2016. – Т. 95. – №. 8. – С. 721-724.
66. Искандарова Г. Т., Баратова Р. Ш., Юсупова Д. Ю. Вопросы охраны окружающей среды и здоровья населения при применении нового отечественного фунгицидного препарата "Фосетал" //Молодой ученый. – 2017. – №. 15. – С. 152-155.
67. Кучкарова М. Р., Искандарова Г. Т., Хакназарова Г. Ш. Реакции терморегуляции новорожденных в условиях Узбекистана //Гигиена и санитария. – 2009. – №. 1. – С. 47-49.
68. Dilafruz A. et al. The Problem of Food Allergies and Cross-Allergic Reactions to Fungi and Latex //American Journal of Medicine and Medical Sciences. – 2021. – Т. 11. – №. 4. – С. 322-327.
69. Iskandarova G., Abdullaev M. TO THE PROBLEM OF ALLERGIC REACTIONS TO LATEX IN SURGICAL MEDICAL WORKERS //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. D7. – С. 500-507.
70. Жумаева А. А., Искандарова Г. Т. ТОКСИКОЛОГО-ГИГИЕНИЧЕСКИЕ ПАРАМЕТРЫ ПРИМЕНЕНИЯ ИНСЕКТИЦИДА СЕЛЛЕР В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ //Эффективность применения инновационных технологий и техники в сельском и водном хозяйстве. – 2020. – С. 437-439.
71. Искандарова Ш. Т., Искандарова Г. Т., Юсупова Д. Ю. ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КИШЕЧНЫХ ИНФЕКЦИЙ В ТАШКЕНТСКОЙ ОБЛАСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН //Здоровый образ жизни и здоровьесберегающее мировоззрение как приоритет национальной политики. – 2019. – С. 87-90.
72. Давронова, Зульфия Бобоевна. "Язык и культура. проблема культуры речи." Достижения науки и образования 6 (60) (2020): 16-18.
73. Давронова, Зульфия Бобоевна. "Аудирование как одно из средств обучения иностранному языку." Вопросы науки и образования 41 (2020): 26-28.
74. Азамжанова, Сарвиноз, and Зульфия Давронова. "ТИЛШУНОСЛИКДА ПРАГМАЛИНГВИСТИКА ҲАМДА ПРАГМАЛИНГВИСТИКАНИНГ ВАЗИФАЛАРИ." «MODERN PHILOLOGICAL PARADIGMS: INTERACTION OF TRADITIONS AND INNOVATIONS» 4.25.04 (2024): 917-919.
75. Азамжанова, Сарвиноз, and Зульфия Давронова. "ТИЛШУНОСЛИКДА ПРАГМАЛИНГВИСТИКАНИНГ ШАКЛЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ." «MODERN PHILOLOGICAL PARADIGMS: INTERACTION OF TRADITIONS AND INNOVATIONS» 4.25.04 (2024): 920-922.
76. Азамжанова, Сарвиноз Шухратовна, and Зульфия Бобоевна Давронова. "Теория И Практика Нового Романа." International Journal of Formal Education 3.4 (2024): 138-140.

Fevral, 2025-Yil

77. Азамжонов, Сарвиноз, and Зульфия Давронова. "Употребление топонимов в современных французских СМИ." *Зарубежная лингвистика и лингводидактика* 2.2 (2024): 128-134.
78. Давронова, Зульфия, and Сарвиноз Азамжонов. "ОСОБЕННОСТИ СЕМАНТИКИ ГЛАГОЛОВ ЗРИТЕЛЬНОГО ВОСПРИЯТИЯ В РОМАНСКИХ ЯЗЫКАХ." *Multidisciplinary and Multidimensional Journal* 3.2 (2024): 19-23.
79. Давронова, Зульфия. "Француз тилига таржима қилинган ўзбек асарларида миллий-маданий воқеликларнинг ўзига хос хусусиятлари (Чўлпоннинг "Кеча ва кундуз" ҳамда Ойбекнинг "Навоий" романлари мисолида)." *Зарубежная лингвистика и лингводидактика* 2.1 (2024): 119-129.
80. Азамжонов, Сарвиноз Шухратовна, and Зульфия Бобоевна Давронова. "ИНТЕНСИФИКАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В УСЛОВИЯХ БИ-ТРИЛИНГВИЗМА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ПОСЛОВИЦ, ПОЭТИЧЕСКИХ ТЕКСТОВ И ПЕСЕН (НА МАТЕРИАЛЕ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА)." *Educational Research in Universal Sciences* 3.2 (2024): 645-649.
81. Давронова, Зульфия Бобоевна, and Сарвиноз Шухратовна Азамжонов. "ЭМОЦИЯ «СТРАХ» ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ФРАЗЕОЛОГИИ." *Multidisciplinary and Multidimensional Journal* 3.1 (2024): 49-51.
82. Baxriddinovna T. N. VENCHUR FONDALARINI TASHKIL ETISH: JARAYON VA STRATEGIYALAR //Страховой рынок Узбекистана. – 2024. – Т. 1. – №. 12. – С. 21-23.
83. Baxriddinovna T. N. O 'ZBEKISTONDA XALQARO TURIZMNING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA TURISTIK SALOHİYATI //Science and innovation. – 2024. – Т. 3. – №. Special Issue 46. – С. 578-580.
84. Baxriddinovna T. N. TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING HORIJİY TAJRIBASI //Science and innovation. – 2024. – Т. 3. – №. Special Issue 28. – С. 830-833.
85. Talapova N. B. AHOLI BANDLIGINI TA' MINLASH VA UNING DAROMADINI OSHIRISHDA IJTIMOİY TADBIRKORLIKNING AHAMIYATI //Academic research in educational sciences. – 2024. – Т. 5. – №. TSUE Conference 1. – С. 326-329.
86. Talapova N. B. MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARINI MOLİYAVIY TA'MINLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH //SCHOLAR. – 2023. – Т. 1. – №. 25. – С. 4-14.
87. Bakhridinovna T. N. Forecasting the Risks Encountered in Industrial Enterprises. – 2023.
88. Talapova N. B. PROBLEMS IN FINANCIAL PROVISION OF SOCIAL SECTORS AND THEIR SOLUTIONS // "Экономика и туризм" международный научно-инновационной журнал. – 2023. – Т. 2. – №. 10.
89. Akbarov A. T. U., Feruz Yusufovich N., Xusseynova M. A. Features Of Intensive Therapy For Preeclampsia And Eclampsia //The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research. – 2021. – Т. 3. – №. 01. – С. 124-130.
90. Asliddin A., Gulnaz M. THE TREATMENT AND PREVENTION OF DERMATOLOGICAL SYMPTOMS CAUSED BY VIRUSES BASED ON MEDICINAL PLANTS, PHYTO AND PHARMACOTHERAPY //IMRAS. – 2024. – Т. 7. – №. 1. – С. 70-72.
91. Gulnaz A. A. M. PREVENTION OF GERIATRIC DISEASES AND SYNDROMES IN THERAPEUTIC PRACTICE USING THE INNOVATIVE PHYTOPREPARATION SARSABIL.[Data set]. Zenodo [Электронный ресурс].

Fevral, 2025-Yil

92. Asliddin A., Gulnaz M. THE EXTRACT IS HIGHLY EFFECTIVE IN ARTERIAL HYPERTENSION ATHEROSCLEROSIS AND NEUROSES ITS ROOT IS TREATMENT FOR RHEUMATOLOGY GOUT AND DENTAL DISEASES THE ASPARAGUS IS AN INNOVATIVE VALUE IN MEDICINE AND MODERN PHARMACEUTICALS //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – Т. 11. – №. 8. – С. 368-370.
93. Акбаров А. Т. У., Маткаримова Г. М. ТОКСИЧЕСКОЕ ДЕЙСТВИЕ АНТИБИОТИКОВ И СВОЙСТВА //Research Focus. – 2023. – Т. 2. – №. 1. – С. 364-368.
94. Tokhirovich A. A., Maksudjanovna M. G. Phytopharmacokinetics of Medicinal Plants and Drug Preparations Affecting Cardiovascular Diseases //Web of Semantics: Journal of Interdisciplinary Science. – 2024. – Т. 2. – №. 2. – С. 10-12.
95. Акбаров А., Маткаримова Г. Таркибида сапонинлар сакловчи қизилмия ўсимлигининг доривор хусусиятлари //Перспективы развития медицины. – 2021. – Т. 1. – №. 1. – С. 611-611.
96. Parpibaeva D. et al. Simulation training in medicine: the state and direction of development of simulation training at the tashkent medical academy. – 2022.
97. Najmutdinova D. Q. et al. The role of fenofibrate (trikor) in the complex treatment of microangiopathic complications in patients with type 2 diabetes. – 2023.
98. Ayupovna P. D. et al. FENOFIBRATE IN THE COMPLEX TREATMENT OF COMPLICATIONS OF TYPE 2 DIABETIC RETINOPATHY. – 2023.
99. Djalilova S., Sadikova S., Salayeva M. Assessment Of The Incidence Of Psycho-Emotional Disorders In The General Somatic Hospital. – 2021.
100. Салаева М. С. и др. Оценка показателя парциального давления кислорода и сердечно-сосудистой системы у больных бронхиальной астмой в зависимости от степени тяжести. – 2022.
101. Салаева, М. С. "Педагогика тарихини даврлаштириш замон талаби." Халқ таълими. – Тошкент 2 (2004): 17-19.
102. Салаева М. С. и др. Взаимосвязь вегетативной нервной системы и качества жизни у больных хронической обструктивной болезнью легких. – 2023.
103. Машарипова Ш. С., Артиков И. А. Матякубова Ойша Уриновна РАСТРОЙСТВА ПСИХИКИ У БОЛЬНЫХ ДЕСТРУКТИВНЫМИ ФОРМАМИ ТУБЕРКУЛЕЗА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19 //JCRR. 2021. № 3 //URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rastroystva-psihihi-u-bolnyh-destruktivnymi-formami-tuberkuleza-v-usloviyah-pandemii-covid-19> (дата обращения: 13.09. 2023).
104. Машарипова Ш. С., Артиков И. А., Матякубова О. У. РАСТРОЙСТВА ПСИХИКИ У БОЛЬНЫХ ДЕСТРУКТИВНЫМИ ФОРМАМИ ТУБЕРКУЛЕЗА В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19 //Journal of cardiorespiratory research. – 2021. – Т. 2. – №. 3. – С. 73-77.
105. Ибрахимова Х. Р. и др. Инфицирование больных туберкулезом от животных в неблагополучных по туберкулезу хозяйствах //Проблемы современной науки и образования. – 2023. – №. 7 (185). – С. 48-53.
106. Ibrakhimova H. R., Sh Y. S., Artikov I. A. PARAZITAR KASALLIKLAR NATIJASIDA INSON ORGANIZMIDA KUZATILADAIGAN ALLERGIK HOLATLAR //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2023. – Т. 2. – №. 15. – С. 97-102.

Fevral, 2025-Yil

- 107.Sadullayev S. E. et al. FREQUENTLY ILL CHILDREN IN KHOREZM REGION //Научный Фокус. – 2023. – Т. 1. – №. 8. – С. 457-462.
- 108.Ibrakhimova H. R. et al. CHANGES IN THE IMMUNE STATUS OF PATIENTS WITH PARASITIC DISEASE //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2023. – Т. 2. – №. 15. – С. 103-108.
- 109.Ниязова Т. А. и др. Показатели белков острой фазы воспаления у больных бруцеллезом //Молодой ученый. – 2017. – №. 39. – С. 11-14.
- 110.Kuziev O. C. MODEL FORMATION OF INFORMATION-SIMULATED SKILLS IN PROFESSIONAL ACTIVITIES OF FUTURE ENGINEERS //Annali d'Italia. – 2021. – №. 22-2. – С. 24-26.
- 111.Кузиев О. Ч. ТЕХНИКА ЙЎНАЛИШИ ТАЛАБАЛАРИНИ КАСБИЙ АХБОРОТМОДЕЛЛАШТИРИШ КЎНИКМАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 10. – С. 1183-1189.
- 112.Kuziev O. МУҲАНДИСЛАРДА КАСБИЙ АХБОРОТ МОДЕЛЛАШТИРИШ КЎНИКМАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ БЎЙИЧА МУҲИМ ТАВСИЯЛАР //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. A7. – С. 591-595.
- 113.Kuziev O. MAIN RECOMMENDATIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL SKILLS OF INFORMATION MODELING IN ENGINEERS //Science and Innovation. – 2022. – Т. 1. – №. 7. – С. 591-595.
- 114.Kuziyev O. C. MODEL OF DEVELOPMENT OF INFORMATION-MODELING SKILLS IN FUTURE ENGINEERS //Academia Repository. – 2023. – Т. 4. – №. 11. – С. 44-49.
- 115.Кузиев О. Ч. Психолого-педагогические основы профессионально-педагогической направленности обучения специальным дисциплинам в республике Узбекистан //Мир образования-образование в мире. – 2012. – №. 3. – С. 66-70.
- 116.Cho‘Liyeovich O. Q. Z. MAKTAB GEOMETRIYA KURSIDA ANALOGIYA METODI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 2. – С. 84-95.
- 117.Кузиев О. Ч. Мухандислик фаолиятини моделлаштиришнинг ҳозирги ҳолатини таҳлилий жихатлари //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 6. – С. 318-323.
- 118.Chuliyevich K. O. Ways of Implementation in the Future of the Formation of Information and Modeling Skills in Students of the Technical Direction //Eurasian Scientific Herald. – 2022. – Т. 11. – С. 22-26.
- 119.Кузиев О. Ч. Мухандислик фаолиятини моделлаштиришнинг ҳозирги ҳолатини таҳлилий жихатлари //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 6. – С. 318-323.
- 120.Gadaev A. N. et al. Engineering Solutions For Water Security In Mountainous And Steppe Areas //JournalNX. – С. 219-222.
- 121.Rayimkulov A., Khairullaevich Y. Z. Safety Measures for the Use of Cranes in the Primary Stage of Preparation for Construction //JournalNX. – С. 431-436.
- 122.Xayrullayevich Y. Z. MEHNAT MUHOFAZASI VA SALOMATLIK MUHANDISLIGI SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASHDA AMALIY DARSLARNING AHAMIYATI //JOURNAL OF ENGINEERING, MECHANICS AND MODERN ARCHITECTURE. – 2023. – С. 199-203.

Fevral, 2025-Yil

123. Gadaev A., Yasakov Z. O'ZBEKISTONDA SUV TAQCHILLIGINI OLDINI OLISHDA NOANANAVIY SUV MANBALARIDAN FOYDALANISH // Interpretation and researches. – 2024.
124. Yasakov Z., Anvar A., Adham H. Bino Va Inshootlarning Zilzila Vaqtidagi Barqarorligini Oshirish // Miasto Przyszłości. – 2024. – T. 53. – C. 46-50.
125. Gadayev A. N., Yasakov Z. X., Achilov A. M. NOAN'ANAVIY SUV RESURLARINI YIG'ISH TEXNOLOGIYASI VA DALA SHAROITIDAGI EKSPERIMENT NATIJALARI // Gospodarka i Innowacje. – 2024. – T. 43. – C. 381-385.
126. Гадаев А. Н. и др. Сув ресурсларини тежаш мақсадида муқобил ёғингарчилик сувларидан фойдаланишнинг умумлашган технологияси // Journal of Advances in Engineering Technology. – 2020. – №. 2. – C. 51-53.
127. Gadaev A. N., Yasakov Z. X., Achilov A. M. Suv Taqchilligi Xavfi Va Uning Echimi Sifatida Noan'anaviy Suv Manbalari // Miasto Przyszłości. – 2024. – T. 46. – C. 1103-1108.
128. Ruziyev S. et al. Determination of the additional aspiration coefficient formed in the combustion zone // AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing, 2024. – T. 3167. – №. 1.
129. Ясаков З. Х., Ачилов А. М. Ўзбекистонда сув ресурслари хавфсизлиги ва уларни барқарор бошқариш // Zamonaviy fan, ta'lim va ishlab chiqarish muammolarining innovatsion yechimlari. – 2022. – C. 112-114.
130. Xayrullaevich Y. Z., Mamarasulovich A. A., Suxrob Y. Automated Innovative Method of Fire Extinguishing at Car Fuel Stations // AMERICAN JOURNAL OF SCIENCE AND LEARNING FOR DEVELOPMENT. – 2023. – T. 2. – №. 4. – C. 18-21.
131. Gadaev A. N., Kh Y. Z. The Aral Sea Disaster as a National Disaster // Disaster by Design: The Aral Sea and its Lessons for Sustainability Emerald, UK. – 2012.
132. Toirovich R. S., Xayrullaevich Y. Z., Mamarasulovich A. A. Early Calculation of Forces and Means to Reduce the Risk of Emergencies (Fires) // International Journal on Orange Technologies. – 2023. – T. 5. – №. 12. – C. 67-72.
133. Xayrullaevich Y. Z., Mamarasulovich A. A. Hayot Faoliyati Xavfsizligi Fanlarini Talabalarga Va Ishchi Xodimlarga O'qitishning Dolzarb Masalalari // Miasto Przyszłości. – 2023. – T. 41. – C. 236-240.
134. Gadaev A., Yasakov Z. An overview of the Aral Sea disaster // Disaster by Design: The Aral Sea and its Lessons for Sustainability. – 2012. – T. 20. – C. 5-15.
135. Yasakov Z. X. et al. ISHLAB CHIQRISHDA FAOLIYAT XAVFSIZLIGI VA MEHNAT MUHOFAZASINI TASHKIL ETISH // BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – T. 2. – №. 6. – C. 19-21. Ergashev N. Ergashev Nuriddin G'ayratovich N. G'. Ergashev, A. O'. Shukurov. SN Siradjev. Raqami axborot texnologiyalari. O 'quv qo 'llanma. Intelekt, Qarshi 2023. 220-b.: N. G'. Ergashev, A. O'. Shukurov. SN Siradjev. Raqami axborot texnologiyalari. O 'quv qo 'llanma. Intelekt, Qarshi 2023. 220-b //E-Library Karshi EEI. – 2023. – T. 1. – №. 01.
136. Ergashev N. Ergashev Nuriddin G'ayratovich N. G'. Ergashev, ZE Chorshanbiyev, SN Siradjev. Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari fanidan masalalar to 'plami. O 'quv qo 'llanma. Intelekt, Qarshi 2023. 160 b.: N. G'. Ergashev, ZE Chorshanbiyev, SN Siradjev. Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari fanidan masalalar to 'plami. O 'quv qo 'llanma. Intelekt, Qarshi 2023. 160 b //E-Library Karshi EEI. – 2023. – T. 1. – №. 01.

Fevral, 2025-Yil

137. Siradjev S. PRINCIPLES OF SELECTION OF INFORMATION MODELING CONTENT //Академические исследования в современной науке. – 2022. – Т. 1. – №. 18. – С. 237-241.
138. Negmatovich S. S. Theoretical Analysis of Educational Structures of Conceptual Lines, Educational Elements and Logical Information Modeling in the Creation of Digital Educational Resources. – 2022.
139. Sultonova D. N., qizi Siddiqova M. A. COLOR SCHEME IN THE FORMATION OF THE ARTISTIC ENVIRONMENT OF THE INTERIOR OF MODERN EDUCATIONAL CENTERS //Educational Research in Universal Sciences. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 109-115.
140. Muradov S. et al. EMERGENCY EPIDEMIOLOGICAL, EPIZOOTIC AND EPIPHYTOTIC SITUATIONS. PARTICULARLY DANGEROUS INFECTIONS THAT CAUSE INFECTIOUS AND COMMON DISEASES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 281-318.
141. Muradov S. et al. STANDARDS OF SAFETY REQUIREMENTS FOR PRESSURE CABINETS, APPARATUS AND GAS EQUIPMENT //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 159-180.
142. Muradov S. et al. STUDY OF THE HISTORICAL STAGES OF THE SCIENCE OF LABOR PROTECTION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 350-365.
143. Muradov S. et al. CHECKING KNOWLEDGE OF LABOR PROTECTION //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 386-400.
144. Muradov S. et al. MOVEMENT OF CHICTONIC PLATES, ORIGIN OF EARTHQUAKES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 401-415.
145. Muradov S. et al. MAIN CONTENT AND COMPONENT PARTS OF THE SCIENCE" SAFETY OF CONSTRUCTION OF BUILDINGS AND CONSTRUCTIONS" //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 335-349.
146. Muradov S. et al. ANALYSIS OF SECURITY CATEGORY AND RULES FOR CARRIERS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 366-385.
147. Muradov S. et al. ADMINISTRATIVE BUILDINGS AND THEIR REQUIREMENTS //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – С. 257-280.
148. Muradov S. et al. STABILITY CALCULATION OF LOAD LIFT VEHICLES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 205-234.
149. Muradov S. et al. CONTENT AND ESSENCE OF THE LAW AND LEGAL DOCUMENTS ON THE PROTECTION OF THE POPULATION AND TERRITORIES FROM EMERGENCIES //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 168-204.
150. Muradov S. et al. ANALYSIS OF SAFETY REQUIREMENTS OF EQUIPMENT WORKING UNDER HIGH PRESSURE //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 131-167.
151. Qizi S. M. A., Namazovna S. D. JAMOAT BINOLARI VA O 'QUV MARKAZLARI UCHUN TASVIRIY SAN'AT VA RANG YECHIMINI LOYIHALASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O 'RNI //Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2024. – №. 6. – С. 333-340.

Fevral, 2025-Yil

- 152.Husan ogli M. S., Hamidulla o'g'li X. X. Siddiqova Madinabonu Asatilla qizi.(2021). NEW INNOVATIVE ENGINEERING SOLUTIONS TO THE PROBLEMS OF SIGNALIZATION AND SECURITY SYSTEMS //European Journal of Life Safety and Stability (2660-9630). – T. 2. – C. 28-30.
- 153.Qizi S. M. A. et al. O 'QUV BINOLARI VA O 'QUV MARKAZLARINI RANG YECHIMINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR HAMDA SUN'IY INTELLEKT ORQALI LOYIHALASH //Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2024. – №. 6. – C. 325-332.
- 154.Muradov S. et al. NATURAL EMERGENCIES, INFECTIOUS DISEASES //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 2. – C. 416-441.
- 155.Muradov S., Karimov B., Siddiqova M. ISHLAB CHIQRISHDA O 'TA YUQORI BOSIM OSTIDA ISHLOVCHI USKUNLARNING XAVFSIZLIK TALABLARI TAXLILI TEXNIK ASOSLARI //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 681-703.
- 156.Мурадов С., Каримов Б., Сиддиқова М. ПРОБЛЕМЫ ТУШЕНИЯ ПОЖАРОВ КЛАССА //Modern Science and Research. – 2024. – Т. 3. – №. 5. – С. 600-618.
- 157.Muradov S., Karimov B., Siddiqova M. FAVQULODDA VAZIYATLARNING VUJUDGA KELISHI SABABLARI, VA FAVQULODDA VAZIYATLARDA HARAkat QILISHGA O 'RGATISHNI TASHKIL ETISH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 554-573.
- 158.Muradov S., Karimov B., Siddiqova M. MEHNATNI MUHOFAZA QILISHDA YUK KO 'TARISH VOSITALARINI MUSTAHKAMLIKKA HISOBLASH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 636-655.
- 159.Muradov S., Karimov B., Siddiqova M. FAVQULODDA VAZIYATLAR VA ULARNING TURLARI, TABIIY TUSDAGI FAVQULODDA VAZIYATLAR //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5. – C. 656-680.
- 160.Muradov S., Siddiqova M., Karimov B. KIMYOVIY AVARIYA HOLATINI BAHOLASH VA TAXLIL QILISH //Modern Science and Research. – 2024. – T. 3. – №. 5.

MODERN SCIENCE
& RESEARCH